

מתאוס פסיון:

הדרך אל המוות
לפי אוונגליון מתי

יסכה הרני

www.yiscaharani.com

© Yisca Harani

ארבעת האוונגליסטים

ספרי הבשורות:

הבשורה על פי מתי

הבשורה על פי מרקוס

הבשורה על פי לוקאס

הבשורה על פי יוחנן

מתי

לוקאס

מרקוס

יוחנן

Passion פסיון

patior, present

Pati inf

Passus sum

הפועל "לסבול"

co- + **pati** =

compassus =

Compassion

חמלה

pati =

Patient

פציינט

pati =

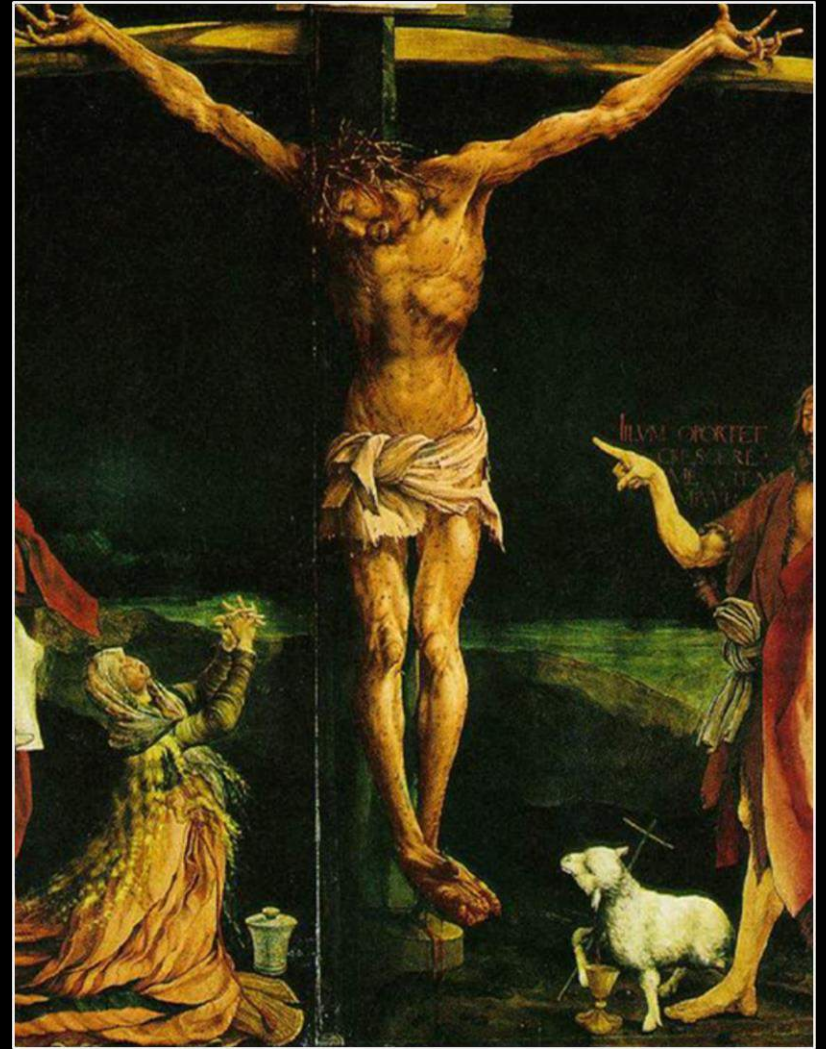
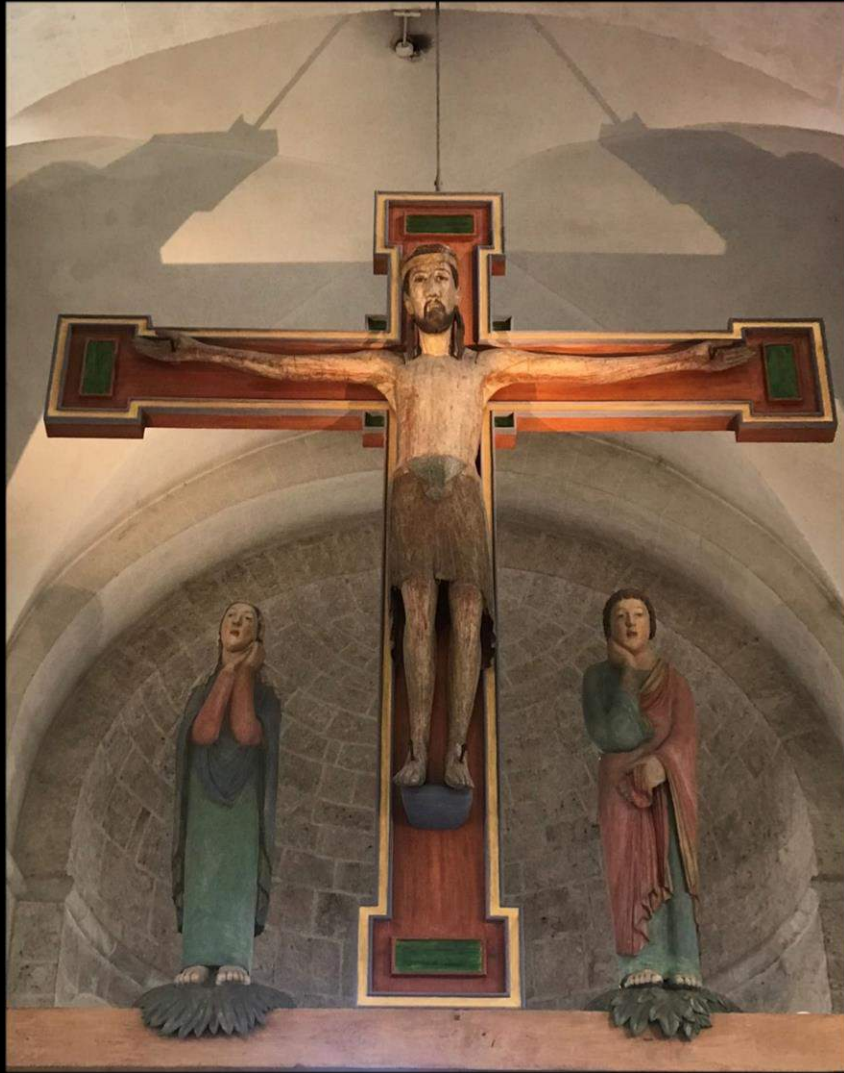
Patience

סבלנות (סבל)

dicens: Quia oportet Filium hominis multa **pati** (Luke 9 22)

© Yisca Harani

אמר: "צריך שבוֹן־הָאָדָם יִסְבֵּל הַרְבֵּה

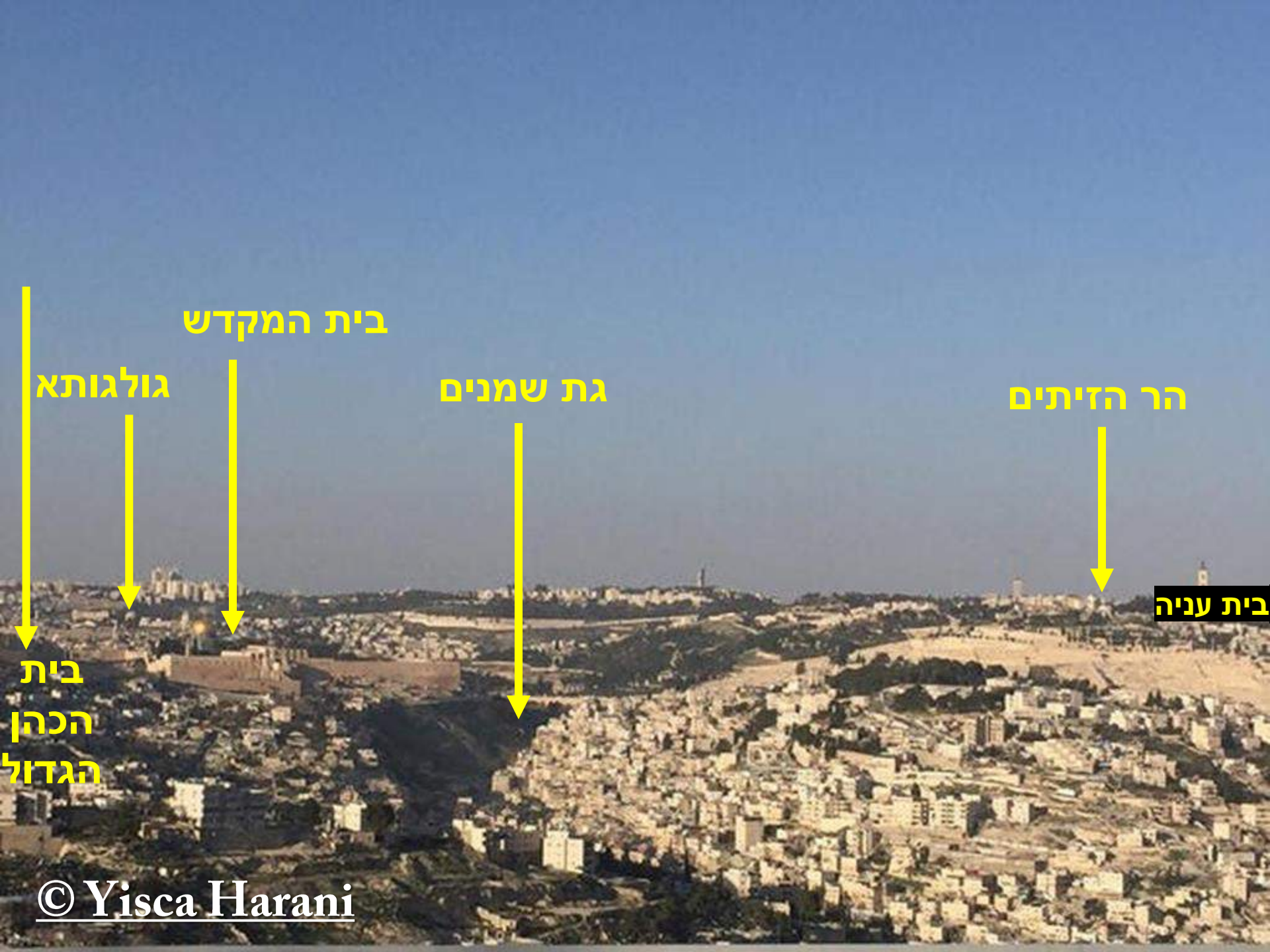
חלק א

- 1-10: המשיחה בבית עניה כ"ו 1-13
11-23: הסעודה האחרונה כ"ו 14-35
24-32: על הר הזיתים כ"ו 35-50
33-35: על הר הזיתים כ"ו 51-56

חלק ב

- 36-41: עדות שוא כ"ו 57-63
42-53: המשפט בידי קיפא ופילאטוס כ"ו 63-כ"ז 14
54-63: ההסגרה והעינויים כ"ז 15-30
64-73: הצליבה כ"ז 31-54
74-78: הקבורה כ"ז 55-66

בית המקדש

גולגותא

גת שמנים

הר הזיתים

בית
הכהן
הגדול

בית עניה

בית הכהן הגדול

מצודת האנטוניה

באותו זמן חל החג, שבו מנהג אבות הוא ליהודים לערוך מצות, החג קרוי פסח, זכר ליציאתם ממצרים, וחוגגים אותו בהתלהבות ומקריבים בו קרבנות במספר רב במידה שלא נהוג אצלם לזבוח בשום חג אחר. המון לא ייספר בא מהארץ ואפילו מחוץ לארץ, לעבודת אלהים. ומעוררי המהומות... ארכלאוס (בנו של הורדוס ושליט יהודה) חשש שמא יצמח דבר נורא מהשתוללותם ושלח פלוגת חיילים מזוינים ושר אלף, שיבלמו את תנועת מעוררי המהומות בטרם יתמלא כל ההמון טירופם ואם יתגלו כמה אנשים בהתלהבותם למרידה יותר מן השאר - יביאום אליו.

מרד היהודים נגד שלטון ארכלאוס /מרד וארוס – קדמוניות, ספר 17 213 - 214

ח. ופלורוס (הנציב) לן בלילה ההוא בארמון המלך,
ובבוקר הקים בימה לפני הארמון וישב עליה לכסא משפט.

ט. ...ולא היה שוד ורצח אשר לא עשו הרומאים ביום ההוא.
אנשי הצבא תפשו אזרחים אוהבי שלום והביאו אותם אל
פלורוס והוא צווה לדוש את בשרם בשוטים ולהוקיעם על צלבים.
יוספוס פלביוס, מלחמות, ספר ב', י'

אין נביא בעירו - גרסת מתי (פרק יג)

54 הוא בא אל עירו וְלָמַד אוֹתָם בְּבֵית הַכֹּנָסֶת עַד כִּי הִשְׁתוֹמְמוּ וְאָמְרוּ:

"מִנֵּין לוֹ הַחֵכְמָה הַזֹּאת וּמַעֲשֵׂי הַנְּסִים? 55 הֲרִי זֶה בְּנוֹ שֶׁל הַנַּגֵּר. הֲלֹא שֵׁם אִמּוֹ מֵרָם וְאָחִיו יַעֲקֹב וְיוֹסֵף וְשִׁמְעוֹן וַיהוּדָה. 56 וְאָחִיוֹתָיו הֲרִי כֻלָּן פֹּה אֵתְנוּ. אִם כֵּן מִנֵּין לוֹ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה?"

57 הוא הָיָה לָהֶם לְמַכְשׁוֹל.

אָמַר לָהֶם יֵשׁוּעַ: "אֵין נְבִיא בְּעִירוֹ וּבְבֵיתוֹ",

58

**וְלֹא עָשָׂה שָׁם נְסִים רַבִּים
בְּגִלְלַת חֹסֶר אֱמוּנָתָם.**

[1. מקהלה א' ומקהלה ב']

באנה, בנות, נבכה נא יחדיו,
ראו נא: את מי? החתן!
ראוהו: כיצד? כשה תם.
ראו נא: את מה? סבלנות עצומה.
הביטו! על מה? כי בנו אשמה.
ראו איך ברב אהבה ונשמה
בעצמו הוא נושא את העץ של הצלב!

© Yisca Harani

[2- רציטטיב] לְאַחַר נְשָׁדָבֵר יֵשׁוּעַ אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אָמַר לְתַלְמִידָיו: 2
"אַתֶּם יוֹדְעִים כִּי בְּעוֹד יוֹמִים הַפֶּסַח בָּא וּבֶן־הָאָדָם יִמָּסַר לְהַצֵּלֵב."

3 כורל

ישוע היקר מכל, מה עוונך
שכה אכזר הוא גזר דינך?
מה האשמה? במה חטאת
שלכך הנה נקלעת

[4- רציטיב] לאחר שדבר ישוע את כל הדברים האלה אמר לתלמידיו: ²
"אתם יודעים כי בעוד יומים הפסח בא ובן־האדם ימסר להצלב."
³ באותה עת נקהלו ראשי הכהנים וזקני העם אל חצר הגדול,
קיפא שמו, ⁴ והחליטו לתפס את ישוע בערמה ולהמית אותו,
⁵ אך אמרו:

[5- מקהלה] "לא בְּחָג, שֶׁמָא תְּהִיָּה מְהוּמָה בְּעַם."

6 [6- רציטיב] כְּשֶׁהָיָה יֵשׁוּעַ בְּבֵית עֲנָה בְּבֵיתוֹ שָׁל שְׁמֵעוֹן הַמְצָרֶע, 7
נִגְשָׂה אֵלָיו אִשָּׁה שֶׁהִחֲזִיקָה פֶּה שֶׁמֶן וּבֹ בִשָּׁם יָקָר מְאֹד וַיִּצְקָה אוֹתוֹ עַל
רֵאשׁוֹ בְּהִיּוֹתוֹ מִסֵּב לַיָּד הַיְּשָׁלָחַן. 8 כְּרֵאוֹתֶם זֹאת כְּעֶסֶוּ הַתְּלַמִּידִים

[7- מִקְהֵלָה] וְאָמְרוּ: "לָמָּה הַבְּזוּז הַזֶּה?"

9 הֲלֹא אֶפְשָׁר הָיָה לְמִכָּר אֶת זֶה בְּמַחִיר רַב וְלָתֵת לְעֲנִיִּים."

10 [8- רציטיב] כְּשֶׁהִבְחִין בָּזֶה יֵשׁוּעַ, אָמַר לָהֶם:

"מִדּוּעַ תִּצְיָקוּ לְאִשָּׁה? הֲרִי מַעֲשֶׂה טוֹב עָשִׂתָּה לִּי. 11 הָעֲנִיִּים אֶתְכֶם תָּמִיד,

אָבֵל אָנִי, לֹא תָמִיד אָנִי אֶתְכֶם. 12 וְהִיא כְּשִׁיִּצְקָה אֶת שֶׁמֶן הַבִּשָּׁם הַזֶּה עַל

גּוּפִי עָשִׂתָּה זֹאת בְּשִׁבִיל קְבוּרָתִי. 13 אָמֵן. אוֹמֵר אָנִי לָכֶם, בְּכָל מְקוֹם

שֶׁתִּכְרַז הַבְּשׂוּרָה הַזֹּאת, בְּכָל הָעוֹלָם, יִסְפָּר לְזַכָּרָהּ מֵה שֶׁעָשִׂתָּה הַיּוֹם."

מֵתִי כ"ו

*The
Anointing
at
Bethany*

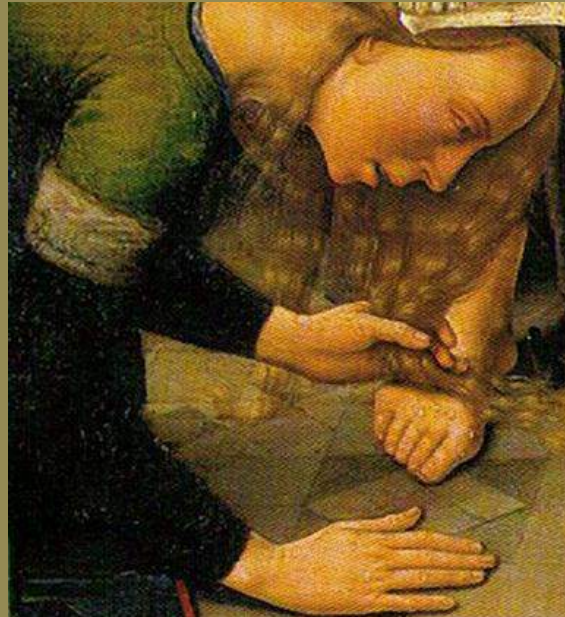
מושיענו היקר
עת תלמידך מתווכחים ברוב איוולת
חמורה
על האישה רחומה אשר מושחת
את גופך בנעם המרקחת
כדי לקדש גופך ולטהרו לקראת קבורה –
הרשה נא לי כי כבר
אוכל מנחשולי הדמע בעינים
על ראשך לצקת מים

*The
Anointing
at
Bethany*

10 אריה (אלט)

בייסורים ובחרטה
נבקע ליבי שכה חטא
עד כי נגרו טיפות הדמע מעיני
כדי לנחם אותך עתה,
ולמענך, ישוע, ירצה- נא קרבני

6 [11- רציטיטיב] לאחר מִפֶּן הֵלֵךְ אֶחָד מִן הַשְּׁנַיִם-עֶשֶׂר, יְהוּדָה אִישׁ קָרִיזוֹת שָׁמוּ, אֶל רֹאשֵׁי
הַכֹּהֲנִים 15 וְאָמַר: "מָה אַתֶּם רוֹצִים לַתֵּת לִי וְאֲנִי אֶמְסֹר אוֹתוֹ לָכֶם?" נָתַנוּ לוֹ שְׁלוֹשִׁים שֶׁקֶלִי
כֶּסֶף, 16 וּמְאוֹתָה עֵת חִפְּשׁ הַזְדַּמְנוֹת לְהַסְגִּיר אוֹתוֹ. 10.

[12 – אריה (סופרן)]

ליבך שכה יקר! דמו שותת!
ילדת וטיפחת תינוק
שחלבך הרבה לינוק
עתה הוא מאיים לרצוח את
הוריו
כי לנחש הפך עכשיו.

[17- רציטטיב]

23 הַשִּׁיב וְאָמַר:

"הַטּוֹבֵל אֶתִּי אֶת יְדוֹ בִּקְעָרָה הוּא יִסְגִּירֵנִי.

24 בֶּן־הָאָדָם אֲמַנָּם הוֹלֵךְ כְּכַתּוּב עָלָיו,

אֲךְ אֹי לְאִישׁ אֲשֶׁר יִסְגִּיר אֶת בֶּן־הָאָדָם. ה

אִישׁ הַהוּא, מוֹטֵב הִיָּה לוֹ אֱלוּלָא נוֹלַד.

25 הַגִּיב יְהוּדָה שֶׁהָיָה עֲתִיד לְהִסְגִּירוֹ - וְשָׂאֵל:

"זֶה אֲנִי, רַבִּי?"

הַשִּׁיב לוֹ:

"אֶתָּה אֲמַרְתָּ."

26 כַּאֲשֶׁר אָכְלוּ לָקַח יֵשׁוּעַ לֶחֶם, בֵּרַךְ וּבָצַע וְנָתַן לְתַלְמִידִים בְּאָמְרוֹ:

"קַחוּ וְאָכְלוּ, זֶה גּוֹפִי."

27 לָקַח אֶת הַכּוֹס, בֵּרַךְ וְנָתַן לָהֶם בְּאָמְרוֹ:

"שְׁתוּ מִמְּנָה כְּלַכֶּם, 28 כִּי זֶה דְּמִי, דָּם הַבְּרִית [הַחֲדָשָׁה] הַנִּשְׁפָּךְ בְּעַד

רַבִּים לְסִלִּיחַת חַטָּאִים. 29 וְאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם, מִעַתָּה לֹא אֲשַׁתֶּה מִפְּרֵי

הַגֶּפֶן הַזֶּה עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם אֲשֶׁר אֲשַׁתְּהוּ חֲדָשׁ עִמָּכֶם בְּמַלְכוּת אָבִי."

גם כי ליבי ישחה בים דמעות
כי את ישוע לא נוסיף לראות –
הן גיל אגיל במצוותיו אשר צוום,
כי האוצר, גופו בשר ודם,
הפקיד הוא בידי.
וכשם שבעולם על תלמידיו
לא חרש רע ואת כולם אהב,
כך אהבם עד בלי קץ בלי די.

לבי אתן לך מתת ושי,
את כל כלך נא בו תשקיע,
אני רוצה בך לשקע עד בלי די.
אם עולמך קטן עליך במפגיע –
היה נא עבורי, כי לי מגיע,
יותר מן העולם והרקיע.

"אם הפל יִכְשְׁלוּ בַגְּלָלָהּ, אָנִי לְעוֹלָם לֹא אֶכְשַׁל!"

³⁴ אָמַר לוֹ יֵשׁוּעַ:

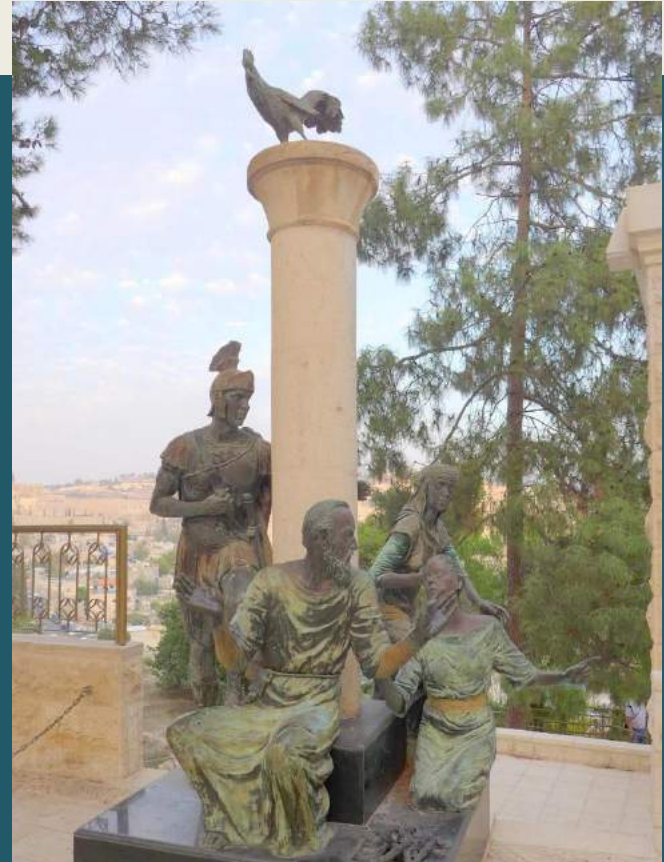
"אָמֵן אוֹמֵר אָנִי לָךְ כִּי בְּלִילָהּ הַזֶּה, בְּטָרֶם יִקְרָא הַתְּרַנָּגוּל, שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים תִּתְכַּחֵשׁ לִי."

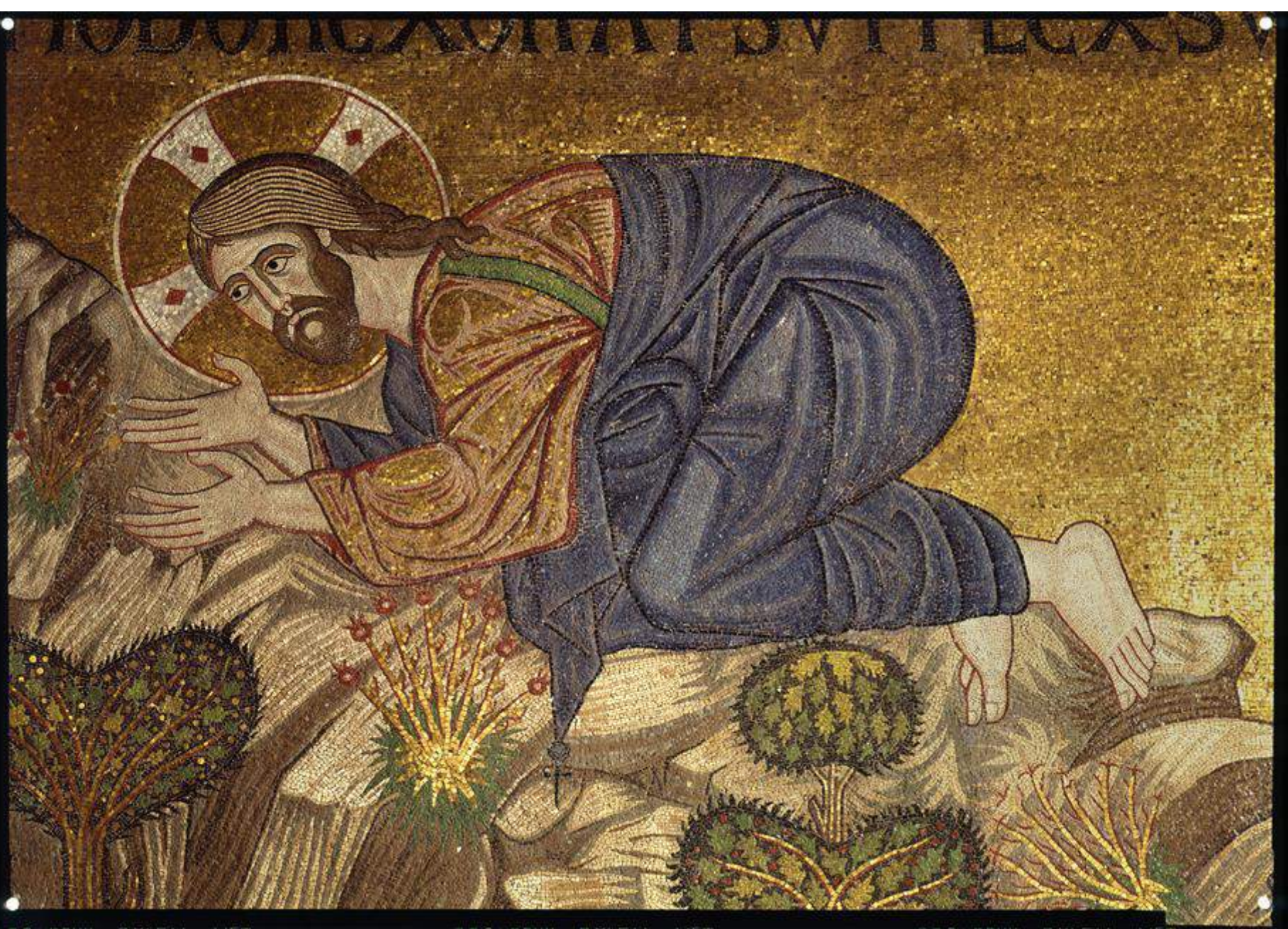
³⁵ אָמַר פֶּטְרוֹס: "גַּם אִם עָלִי לָמוֹת אֶתְּךָ לֹא אֶתְכַחֵשׁ לָךְ!".
וְכֵן אָמְרוּ כָּל הַתְּלָמִידִים.

[23 – כורל]

כאן לצדך דום אעמוד,
אל נא תדחה פני, כמו זר,
כי לא אסור ממך עוד
גם עת לבך בכך נשבר.
וכי יחזיר לבך בעת מותך,
ובעוית אחרונה יצא ממך
הרוח –

בכל כוחי אחבוק אותך
בזרועותי, ובחיקי תנוח.

© Yisca Harani

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ο ΥΠΝΟΣ ΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ

© Yisca Harani

Arch of the Apostles

Arch of

סולם יעקב

Ceiling above the antechamber

Arch of the nailing to the Cross

Arch of the Crucifixion

Ceiling above the Holy Golgotha

סולם יעקב

The Deposition

The Funeral Procession

Main Altar

By the emptying of Your divinely flowing blood, O Master Christ, from Your pure and life-giving side, the sacrifices of idolatry ceased, while all the earth offers You the sacrifice of praise.

People's names

Prothesis (Preparation) Altar

Salvation Thou hast wrought in the midst of the earth, O Christ God; Thou didst stretch out Thine immaculate hands upon the Cross, thereby gathering all the nations that cry to Thee: O Lord, glory be to Thee.

Arch of Jacob's Ladder

And he dreamed, and behold a ladder set up on the earth, and the top of it reached to heaven; and behold the angels of God ascending and descending on it. And, behold, the Lord stood above it... And Jacob awoke out of his sleep, and he said, Surely the Lord is in this place; and I knew it not. And he was afraid, and said, How awesome is this place! this is none other but the house of God, and this is the gate of heaven. (Gen 28:12-18) A.D. 1842

How awesome is this place!

(Gen. 28:17)

Ὡς φοβερός ὁ τόπος οὗτος

Golgotha narrating Salvation

Ὁ Γολγοθάς διηγείται τὴ Σωτηρία

Translation, Editing and Copyright: Yisca Harani

Photos: Marie-Armelle Beaulieu

חלק ב

אבוי, הנה ישוע הסתלק!
הייתכן? האם אוכל לראות?
אבוי כי את השה שלי תפס נמר במלתעות!
אבוי, לאן ישוע הסתלק?
מה לנפשי אוכל לאמר
כשתשאל אותי ברוב מגור:
אבוי לאן ישוע הסתלק?

מקהלה:

אַנְהּ הֶלֶךְ דִּוְדָךְ הִיָּפָה בְּנָשִׁים
אַנְהּ פָּנָה דִּוְדָךְ וַיִּבְקֶשְׁנוּ עִמָּךְ

[37- רציטטיב]

57 הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָצְרוּ אֶת יֵשׁוּעַ הוֹלִיכוּהוּ אֶל קַיִפָּא הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְשָׂם
נִקְהֵלוּ הַסּוֹפְרִים וְהַזִּקְנִים. 58 פֶּטְרוֹס הֵלֵךְ אַחֲרָיו בְּמַרְחָק מָה וּכְשֶׁהֲגִיעַ
לְחֶצֶר הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל נִכְנַס פְּנִימָה וַיֵּשֶׁב עִם הַמְשָׁרְתִים לְרְאוֹת מָה יִהְיֶה
הַסּוֹף. 59 אִז חָפְשׁוּ רְאִישֵׁי הַכֹּהֲנִים וְכָל הַסַּנְהֶדְרִין עֵדוּת שֶׁקָרַע עַל יֵשׁוּעַ כְּדִי
לְהַמִּית אוֹתוֹ, 60 אָךְ לֹא מָצְאוּ

[23 – כורל]

העולם בכחש לי ארב,
טמן ברב שקרים ובכזב
הרבה פחים ומלכודות.
אלי הטוב, שמרני נא
מפני אימי הסכנה,
לבל לכחש אכשל להתפתות.

[42- רצ'יטטיב]

57 אָמַר אֱלִיּוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל:

"אָנִי מִשְׁבִּיעַ אוֹתְךָ בְּאֱלֹהִים חַיִּים שֶׁתֹּאמַר לָנוּ אִם אַתָּה הַמָּשִׁיחַ
בֶּן־הָאֱלֹהִים?"

64 הֵשִׁיב לוֹ יֵשׁוּעַ:

"אַתָּה אָמַרְתָּ, אֲךָ אוֹמֵר אָנִי לָכֶם, מֵעַתָּה תִּרְאוּ אֶת בֶּן־הָאָדָם
יוֹשֵׁב לְיַמִּין הַגְּבוּרָה וּבָא עִם עַנְוֵי הַשָּׁמַיִם."

65 מִיַּד קָרַע הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֶת בְּגָדָיו וְאָמַר:

"מִגִּדְף הוּא. מַה לָּנוּ עוֹד צָרָךְ בְּעֵדִים?"

הִנֵּה כָּעֵת שֶׁמַּעֲתֶם אֶת הַגִּדּוּף. מַה דַּעְתְּכֶם?"

הֵשִׁיבוּ:

"בֶּן־מָוֶת הוּא."

[43- רצ'יטטיב]

67 אָז יִרְקוּ בְּכַנּוּי וְהַכּוֹהֵן בְּאֶגְרוֹף; גַּם סָטְרוּ לוֹ 68

וְאָמְרוּ:

"נִבְּא לָנוּ, הַמָּשִׁיחַ, מִיְהוּ הַמַּכָּה אוֹתְךָ?"

כהונת קיפא ככהן גדול 18 – 36

אוי לי מבית בייתוס

אוי לי מאלתן

אוי לי מבית חנין

אוי לי מלחישתן

אוי לי מבית קתרוס

אוי לי מקולמוסן

אוי לי מבית ישמעאל בן פיאכי

אוי לי מאגרופן

שהם כהנים

ובניהן גיזברין

וחתניהם אמרכלין

ועבדיהן חובטין את העם במקלות

בבלי פסחים נז א

69 אוֹתָהּ שָׁעָה יָשָׁב פֶּטְרוֹס מִחוּץ לְבַיִת, בְּחֹצֵר. נִגְשָׁה אֵלָיו שְׂפָחָה אַחַת
וְאָמְרָה: "גַּם אַתָּה הֵייתָ עִם יֵשׁוּעַ הַגְּלִילִי." 70 אַךְ הוּא הִכְחִישׁ בְּפָנָיו הַכֹּל

בְּאָמְרוֹ: "אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה אוֹמְרָת." 71

כְּשִׁיצָא אֶל מְבוֹא הַחֹצֵר רָאָתָה אוֹתוֹ אַחֲרַת
וְאָמְרָה לְנִמְצָאִים שָׁם:

"זֶה הִוא עִם יֵשׁוּעַ מִנְצֹרֶת."

72 שׁוֹב הִכְחִישׁ בְּשָׁבוּעָה וְאָמַר:

"אֵינֶנִּי מַכִּיר אֶת הָאִישׁ." 73 לְאַחַר שָׁעָה

קָלָה נִגְשׂוּ הָעוֹמְדִים שָׁם וְאָמְרוּ אֶל פֶּטְרוֹס:
"בְּאֵמֶת גַּם אַתָּה מֵהֵם, כִּי הַמְּבֹטָא שְׁלֹךְ

מִגָּלָה אוֹתְךָ."

74 אַז הֵחֵל לְקַלֵּל וּלְהַשְׁבֵּעַ שְׂאִינְנוּ מַכִּיר אֶת

הָאִישׁ וּמִיד קָרָא הַתְּרַנְגוּל.

75 נִזְכַּר פֶּטְרוֹס בַּדָּבָר שֶׁאָמַר לוֹ יֵשׁוּעַ –

"בְּטָרֵם יִקְרָא הַתְּרַנְגוּל, שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים

תִּתְכַחֵשׁ לִי", יִצָּא הַחוּצָה וּבָכָה בְּכִי מַר.

[47 - אריה]

רחם עלי, אלי,
בטל כל יגוני!
ראה: לבי וגם עיני
בוכים בכי תמרורים,
רחם עלי!

פרק כז 1 עם בְּקָר נֹעֲצוּ כָּל רְאֵשֵׁי הַכְּהֻנִּים וְזִקְנֵי הָעָם עַל יֵשׁוּעַ כְּדֵי לְהַמִּית
אוֹתוֹ. 2 הֵם קָשְׁרוּ אוֹתוֹ, הוֹלִיכוּהוּ מִשָּׁם וּמְסָרוּהוּ לְפִילָטוֹס הַנְּצִיב.
3 יְהוּדָה שְׁהַסְּגִירוֹ, כְּשֶׁרָאָה שֶׁהַרְשִׁיעוּ אוֹתוֹ, הִתְחַרַּט וְהַחֲזִיר לְרֵאשֵׁי
הַכְּהֻנִּים וְלְזִקְנֵים אֶת שְׁלוֹשִׁים שֶׁקְּלֵי הַכֶּסֶף בְּאָמְרוֹ: 4
"חֲטָאתִי, כִּי דָם נָקִי הִסְגַּרְתִּי."
אך הֵם אָמְרוּ: "מָה אַכְפֶּת לָנוּ? זֶה עֲנִינְךָ שְׁלָךְ!"

כז עם בִּקְר נוֹעֵצוּ כָּל רֵאשֵׁי
הַכֹּהֲנִים וְזִקְנֵי הָעָם עַל יֵשׁוּעַ
כְּדֵי לְהַמִּית אוֹתוֹ 2 .הם קָשְׁרוּ
אוֹתוֹ, הוֹלִיכוּהוּ מִשָּׁם וּמָסְרוּהוּ
לְפִילְטוֹס הַנְּצִיב.

יֵשׁוּעַ עָמַד לְפָנָי הַנְּצִיב.
שָׁאַל אוֹתוֹ הַנְּצִיב:
"אַתָּה מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים?"
הַשִּׁיב יֵשׁוּעַ: "אַתָּה אוֹמֵר",
וְלֹא עָנָה דְבַר כְּאֲשֶׁר הֶאֱשִׁימוּהוּ
רֵאשֵׁי הַכֹּהֲנִים וְהַזִּקְנִים.

13 אָמַר אֵלָיו פִּילְטוֹס:
"אֵינְךָ שׁוֹמֵעַ כִּמָּה הֵם מְעִידִים
נְגַדְךָ?" אָךְ הוּא לֹא הִשִּׁיב לוֹ
גַּם לֹא עַל טַעֲנָה אַחַת,
לְתַמְהוֹנוֹ הָרַב שֶׁל הַנְּצִיב.

שָׁאַל אוֹתוֹ פִּילְטוֹס :

"אַתָּה מֶלֶךְ הַיְּהוּדִים?"

מתי כז: 11 / מרקוס טו: 2

בְּחַג הַיְהוָה הַנִּצְיָב נוֹהֵג לְשַׁחֵרֵר לְעַם אֲסוּר
אֶחָד עַל־פִּי בְּחִירָתָם. ¹⁶
אוֹתָהּ עֵת הַיְהוָה לָהֶם אֲסוּר מִפְּרָסָם,
יֵשׁוּעַ בֶּר־אָבָא שְׁמוּ.

¹⁷ לָכֵן כַּאֲשֶׁר נִקְהָלוּ שָׁאֵל אוֹתָם פִּילְטוֹס:
"אֵת מִי אַתֶּם רוֹצִים שְׁאֲשַׁחֵרֵר לָכֶם,
אֵת יֵשׁוּעַ בֶּר־אָבָא
אוֹ אֵת יֵשׁוּעַ הַנִּקְרָא מְשִׁיחַ?"

¹⁸ כִּי יָדַע שֶׁמִּקְנָאָה מִסְרוּ אוֹתוֹ.

כַּאֲשֶׁר יָשָׁב עַל כֶּסֶּה הַמְּשַׁפֵּט שְׁלַחָה אֵלָיו
אָשְׁתוּ לְאֹמַר:
"אֵל יְהוָה לֶךְ דְּבַר עִם אוֹתוֹ צְדִיק,
כִּי רַבּוֹת סְבִלְתִּי הַיּוֹם בְּחִלּוֹם בְּגִלְלוֹ."

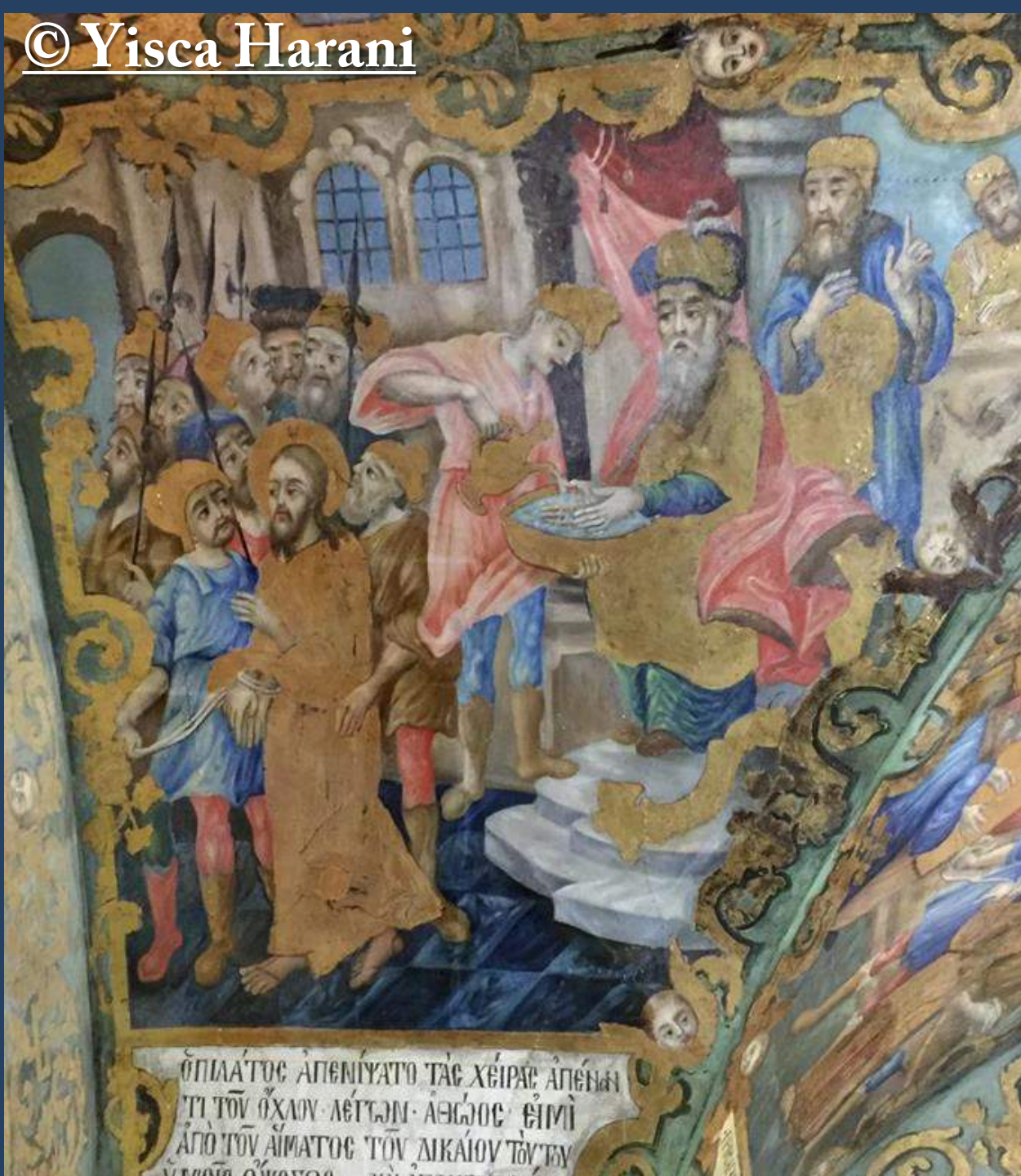

Pilatushaus

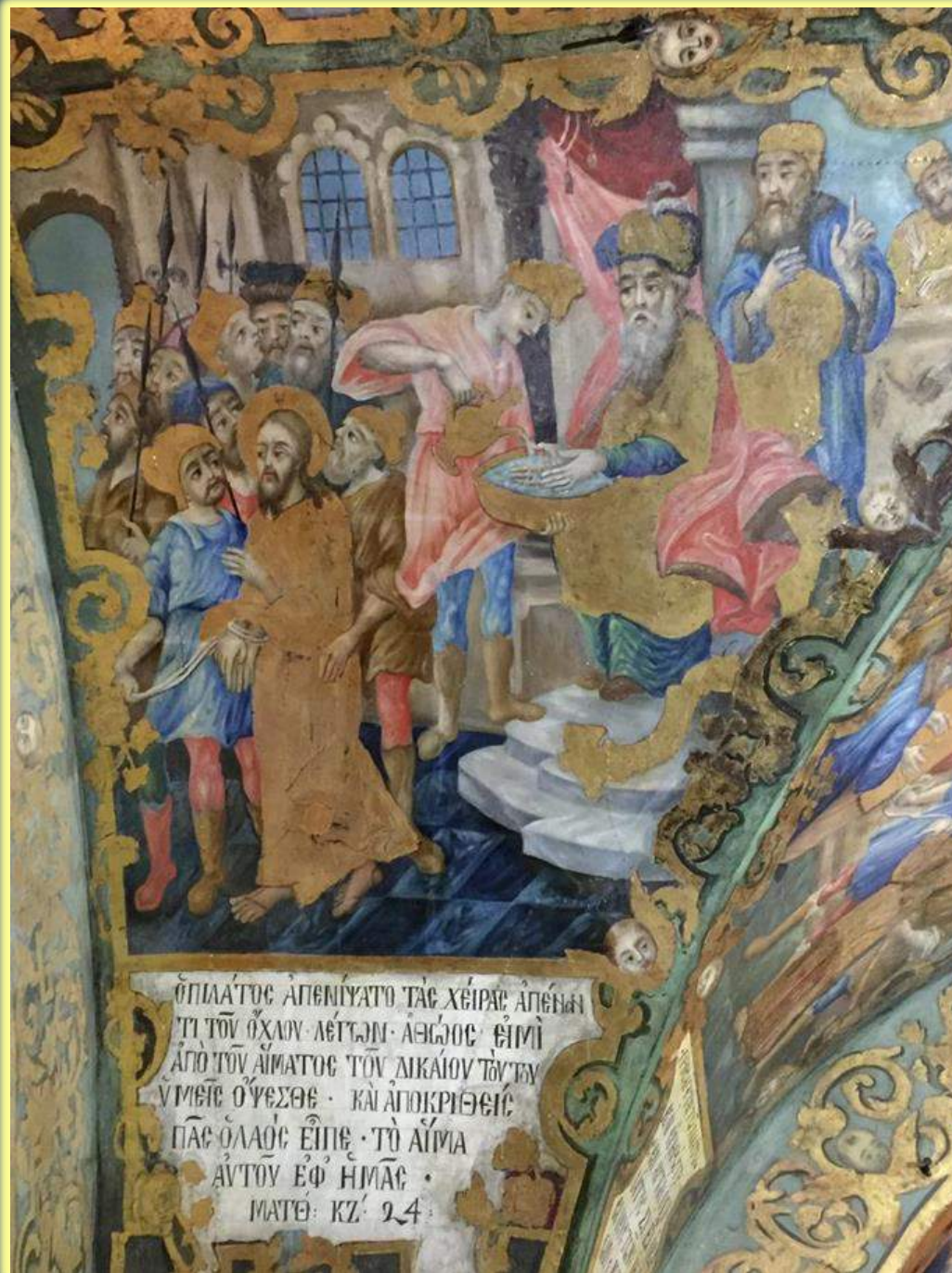
© Yisca Harani

אזכור אורגון 2020

20 וְאוֹלָם רָאשֵׁי הַכֹּהֲנִים
וְהַזְקֵנִים שִׁכְנְעוּ אֶת
הַמּוֹן הָעַם לְבַקֵּשׁ אֶת
בְּרֵ-אָבָא וּלְהַכְחִיד אֶת
יֵשׁוּעַ. 21 פָּנָה אֲלֵיהֶם
הַנָּצִיב וְשָׁאַל:
"אֶת מִי מְשַׁנֶּיֶה תִרְצוּ
שְׂאֵשְׁחֶרֶר לָכֶם?"
אָמְרוּ: "אֶת בְּרֵ-אָבָא."
22 שָׁאַל אוֹתָם פִּילְטוֹס:
"אִם כֵּן, מָה אַעֲשֶׂה
לְיֵשׁוּעַ הַנִּקְרָא מְשִׁיחַ?"
אָמְרוּ כֻלָּם: "שִׁיִּצְלַב!"
23 שָׁאַל: "אֲבָל מָה רָעָה
עָשָׂה?" אַךְ הֵם צָעְקוּ
בְּיִתְרַ שְׂאֵת: "שִׁיִּצְלַב!"
מִתִּי כז

22 שָׁאַל אוֹתָם פִּילְטוֹס:
"אִם כֵּן, מָה אַעֲשֶׂה לְיֵשׁוּעַ

הַנִּקְרָא מְשִׁיחַ?"

אָמְרוּ כָלֶם:

"נְשִׂיֶצְלֵב!"

23 שָׁאַל:

"אָבֵל מָה רָעָה עֲשֶׂה?"

אָךְ הֵם צָעֲקוּ בִּיְתֵר שְׂאֵת:

"נְשִׂיֶצְלֵב!"

מתי כז

ὁ πλάτος ἀπεμίγατο τὰς χεῖρας ἀπέβη
τι τῶν ὄχλων λέγων· ἀεὶ εἰμί
ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τῶν τέκν
ὑμεῖς ὄψεσθε· καὶ ἀποκριθεὶς
πᾶς ὄλαός εἶπε· τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς·
ΜΑΤΘ· ΚΖ· 24·

[56 - רציטיביב]

כז 23 ויאמר המושל: ומה רעה עשה?

[58 - אריה (סופרון)]

מושיעי רוצה למות מאהבה,
דבר אינו יודע על חטאת,
וזאת למען נצח דאבה
וגזר ענשו של בית משפט
לא על נפשי יהיו לנטל

[57 - רציטיביב (סופרון)]

הוא עם כולנו רק היטיב,
לעורים השיב מאור עיניים,
והפסחים על רגליהם הקים,
מסר לנו דברי הקודש שאביו דרש,
את השטן מעל פנינו חיש גרש,
האבלים רומם מקדור אפים,
את החוטאים אל חם חיקו הנשיב-
זולת כל אלה לא עשה לא הוסיף

59. רצ'יטטיב

המספר: ויצעקו עוד ויאמרו:

מקהלה: **יצלב!**

המספר: ובראות פילטוס כי לא יועיל דבר,

וכי עוד רבתה המהומה, ויקח מים,

וירחץ ידיו לעיני העם, ויאמר:

פילטוס: נקי כפיים אנכי מדם הצדיק הזה.

הנה, הביטו וראו.

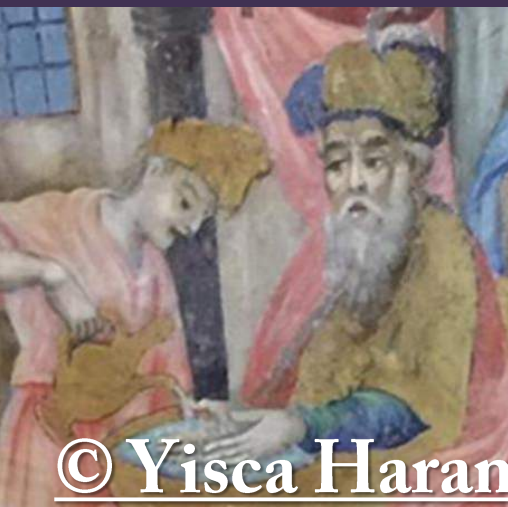
המספר: ויענו כל העם לאמר:

מקהלה: **עלינו דמו ועל בנינו!**

המספר: אז נתן לידיהם את בר אבא,

ואת ישוע ייסר בשוטים, וימסרהו להצלב.

Pilate took water washed *his* hands before the multitude, saying, "I am innocent of the blood of this just Person.

You see *to it*."

And all the people answered and said,

"His blood be on us and on our children."

© Yisca Harani

פִּילָטוֹס
רָחַץ אֶת יָדָיו
לְפָנֵי הַהֶמוֹן
בְּאָמְרוֹ:
"נִקִּי אֲנִכִּי
מִדָּמּוֹ
שֶׁל זֶה.
זֶהוּ עֲנִינְכֶם!"
עָנוּ וְאָמְרוּ כָּל הָעָם:
"דָּמּוֹ עָלֵינוּ
וְעַל בְּנֵינוּ"

מתי כז: 24

פִּילָאטוֹס ... רַחֵץ אֶת יָדָיו לְפָנָי הַהַמּוֹן בְּאֶמְרוֹ:
נָקִי אֲנִי מִדַּמּוֹ שֶׁל זֶה. זֶהוּ עֲבִינְכֶם. מִתִּי כֹז

כִּי יִמָּצָא חֲלָל בְּאֶדְמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ נֹפֵל בַּשָּׂדֶה
לֹא נֹדַע מִי הִכּוֹ. [...]
וְכָל זֶקֶנִי הָעִיר הַהִיא הִקְרַבִּים אֶל הַחֲלָל, יִרְחֲצוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל
הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בְּנַחֵל.
וְעָנוּ וְאָמְרוּ: יְדִינוּ לֹא נִשְׁפְּכוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה.
[...] וְאֵל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקֶרֶב עַמֶּךָ

מלכים ב, ג' כח- כט

כח ... וַיֹּאמֶר **נָקִי** אֲנֹכִי וּמִמְלַכְתִּי מֵעַם ה' עַד עוֹלָם **מִדְּמִי** אַבְנֵר בֶּן-נֵר.
כט יַחֲלוּ עַל-רֹאשׁ יוֹאָב, וְאֵל כָּל-בֵּית אָבִיו ...

"נָקִי אֲנֹכִי מִדְּמוֹ נֶשֶׁל זֶה.
זֶהוּ עֲבִינְכֶם!"
עָנוּ וְאָמְרוּ כָּל הָעָם:
"דְּמוֹ עָלֵינוּ וְעַל בְּנֵינוּ."

"פילאטוס... חשש כי אם באמת ישגרו משלחת [לרומא]
אז גם יוקיעו את שאר מעלליו כגון מעשי השוחד, התוקפנות,
מעשי העושק, השערוריות וההתעללויות, הרציחות התכופות
ללא דין ומשפט, ומעשי אכזריותו המציקים מאוד ללא חשך.
אכן, בהיותו אדם נקמן ומהיר חימה...
(פילון, המשלחת אל גאיוס, 299, 305).

"הלכה מועצת השומרונים... וקטרגו על פילאטוס על רצח
המומתים... וויטליוס... פקד על פילאטוס לילך לרומי לתת
דין וחשבון לפני קיסר על הקטרוג"
(יוספוס פלביוס, קדמוניות היהודים, ספר יח' 88).

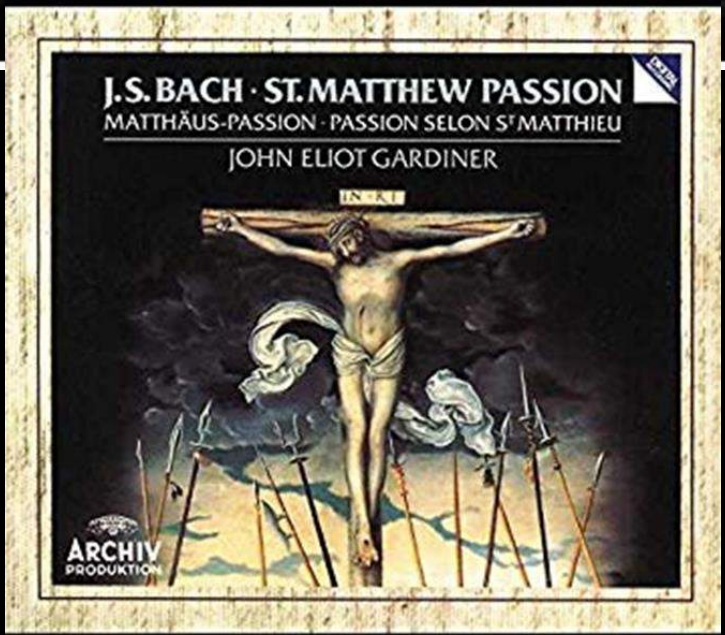
POLAND & OBERAMMERGAU PASSION PLAY 12 DAY – 2020

With Fr. Efrain

📍 Oberammergau, Germany

\$5290
Deposit: \$700

© Yisca Harani

קריסטר סטנדהל (1921-2008) *Krister Stendahl* :

”ככל שהסיפור גדל והתפתח, נטל האשמה בצליבתו של ישוע הועתק מפונטיוס פילאטוס, לכוהנים הגדולים, מהכוהנים הגדולים לפרושים, והלאה אל (כלל) היהודים.”

הבשורה הופצה בעולם הרומי והיה הכרחי לנטרל את העימות

מול רומא, העולה לאורך כל הפרשה.

הטקטיקה לנטרל את הקושי שבעימות

ההיסטורי והדתי העמוק הזה, הייתה

לנתק את ישוע ומעריציו משייכות יהודית

ולהעמידו בחזית אחת

עם פילאטוס ויתר העולם הרומי.

התאולוג הפרוטסטנטי קרל בארת:

"מה עושה פילאטוס? הוא עושה מה שהפוליטיקאים עשו תמיד, פחות או יותר, ומה שקשור למימוש המעשי של הפוליטיקה בכל הזמנים: הוא מנסה להציל ולקיים את הסדר בירושלים, ובתוך כך לשמור על עמדת הכוח שלו עצמו, בכך שהוא מקריב את הצדק המובהק שעל שמירתו הופקד."

23 כז ויאמר המושל: ומה רעה עשה?

[61 – רציטיב (אלט)]

ירחם האל!

הנה ניצב משיח בידיים אסורות.
וי, ייסורים! וי, המכות! וי, החבורות!

חדלו נא, תליינים!

האם יגון ליבו לא ירכך אתכם

גם למראה סבלו הרב?

אך לא, הרי לבכם

קשה כאבן,

לא, קשה יותר מאבנים!

חדלו נא! ימלא לבכם ברחמים!

[62 – אריה (סופרן)]

אם ים הדמע שעל לחיי כה רב
כלו לשווא,

קחו נא את ליבי לטבח!

ומלבד מבול הבכי

דם פצעי מרוב הדכי

יחדיו יהיו הכלי לזבח!

הו, ראש זב דם, חבול,
דואב ופגוע הלצים,
הו, ראש, ללעג רב עטור-כבול
בכתר של קוצים! ....

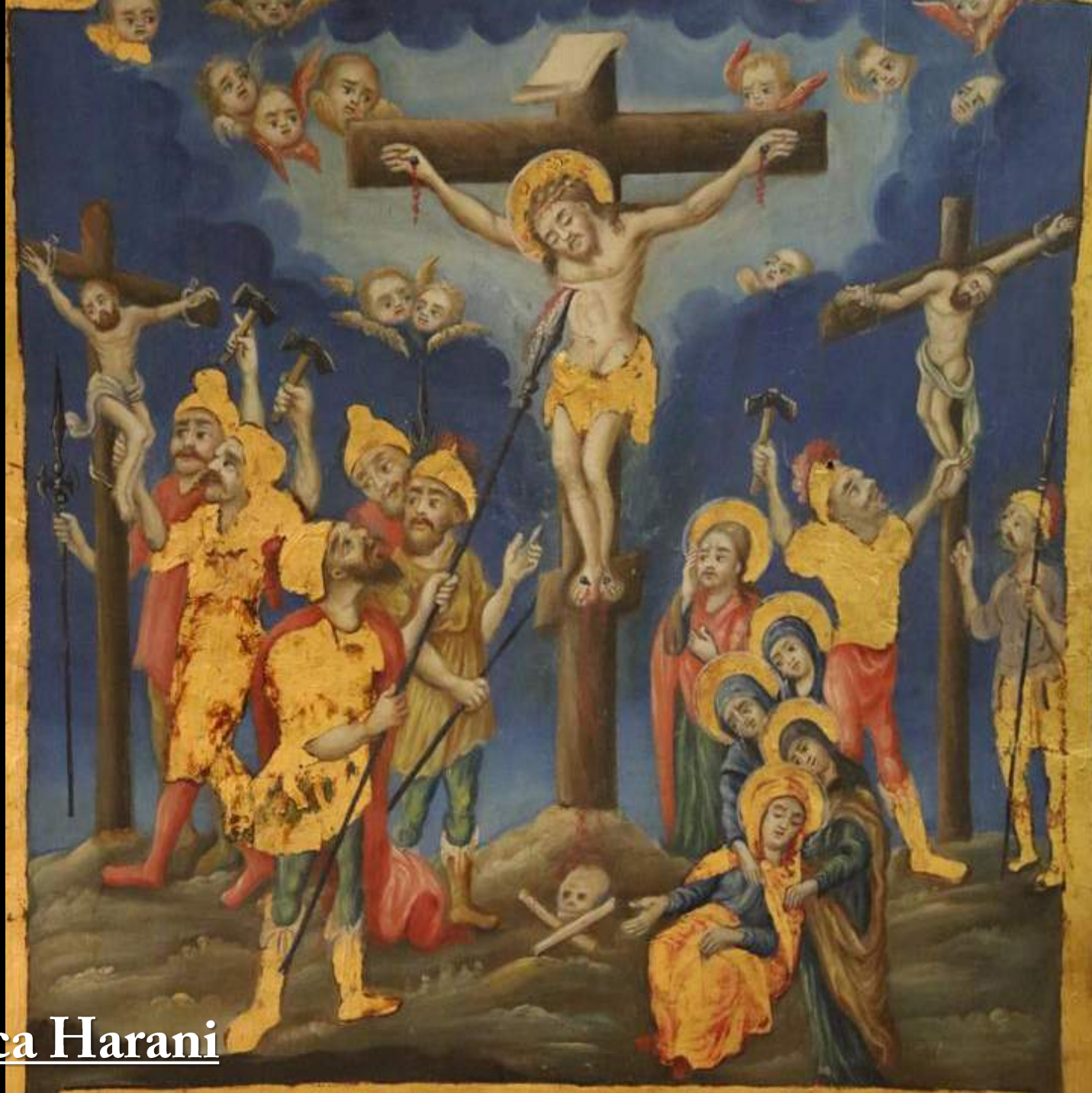

ΕΛΘΟΝ ΔΕ
ΗΓΑΓΗΝ ΑΥΤ
ΙΝ ΕΛΠΙΣ
Ε ΤΟΝ ΛΕΓΟ
ΝΙΟΝ ΤΟΤ
ΑΙΩ· ΙΘ·

ΕΛΘΟΝ ΔΕ ΠΙΣΤΗΝ ΟΥΣΟΕ ΜΕΤΑ

57 מְשַׁעָה שְׁתִּימִים-עֲשָׂרָה בְּצִהְרִים הַשְּׁתַרְר חֲשָׁךְ עַל כָּל הָאָרֶץ עַד הַשָּׁעָה שְׁלוֹשׁ, 46 וּבְעֶרְךָ בְּשַׁעָה שְׁלוֹשׁ צָעַק יֵשׁוּעַ בְּקוֹל גְּדוֹל:

"אֱלֹהִי, אֱלֹהִי, לָמָּה שְׁבַקְתָּנִי?" כְּלוֹמֵר, "אֱלֹהִי, אֱלֹהִי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי?"

47 כְּמָה מִן הָעוֹמְדִים שֵׁם שָׁמְעוּ זֹאת וְאָמְרוּ: "לֹאֵלֹהֵינוּ הוּא קוֹרָא." 48 מִיַּד רֶךְ

אֶחָד מֵהֶם, לָקַח סֶפּוּג וּמָלָא אוֹתוֹ חֲמֶץ, הִצְמִיד אוֹתוֹ אֶל קִנְיָה וְהִגִּישׁ לוֹ לְשִׁתוֹת. 49 אַךְ יִתֵּר הָאֲנָשִׁים אָמְרוּ: "הֲבָה נִרְאָה אִם יָבוֹא אֱלֹהֵינוּ לְהִצִּיל אוֹתוֹ."

50 יֵשׁוּעַ צָעַק שׁוּב בְּקוֹל גְּדוֹל וְנָפַח אֶת רוּחוֹ.

[72 - כורל]

הָעוֹלָם בְּכַחַשׁ לִי אָרַב,
טָמַן בְּרַב שְׁקָרִים וּבְכַזָּב הַרְבֵּה
פָּחִים וּמַלְכוּדוֹת.
אֱלֹהֵי הַטּוֹב, שְׁמַרְנִי נָא
מִפְּנֵי אֵימֵי הַסַּכָּנָה,
לְבַל לְכַחַשׁ אֶכְשֵׁל לְהִתְפַּתוֹת

הערב רד, והקרה שלטה,
ומפלתו של האדם לעין נגלתה.
בערב גם דכאהו המושיע,
בערב היונה תשוב תופיע
עם ענף הזית במקורה.
שעת הערב, עת כה נאורה!
שלום עם אלוהים אז נעשה,
נחתם,
כי ישוע על הצלב השלם.
גופו בא אל הנחלה,
ואת נפשי, את מחלה
כי תנתן לך גופתו של ישוע
הקרה-
איזו מזכרת מקדשת, יקרה

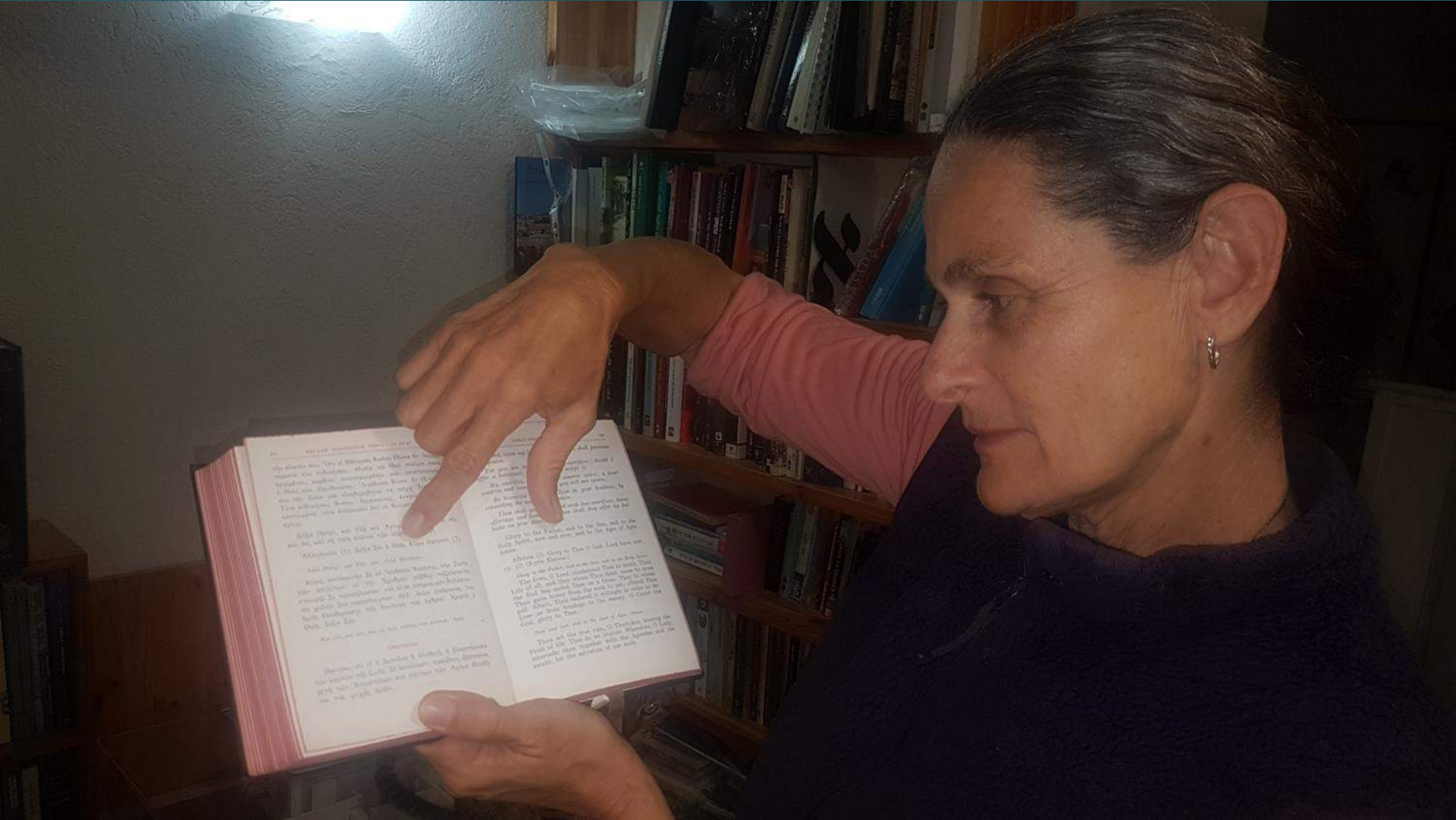

ΠΙΣΤΟ ΤΡΑΔΙΔΙΟ ΙΥΔΕΤΕ

Κύριε, κατέκριναν σε Ἰουδαῖοι θάνατω ...

!... "אדון, היהודים דנו אותך למוות"

Κύριε, κατέκριναν σε Ἰουδαῖοι θάνατω ...

!... "ΤΟΥΤΟ ΛΟΓΟΝ ΔΙΔΟΥΣ ΤΟΙΣ ΙΟΥΔΑΙΟΙΣ ..."

Triodion

500 ΤΡΙΟΔΙΟΝ

Ζητούν ἐν ἀμαρτίαις· δι' αὐτοῦ σοὶ προσπίπτομεν· Ἐλέησον ἡμᾶς.

Δόξα, καὶ ἡν, Στιμωθεοτοκίον.

Η σὲ κυσσα Χριστέ, αἰετάρθιος Κόρη, ἐν τῷ σταυρῷ σε δι' ἡμᾶς, ὑψώθεις ὁρῶσα, ἐτέρωτο λύπης ρομφαῖα τῶν ψυχῶν, καὶ ἔκλειε θρηνηθῆσα μητρικῶς. Αὐτῆς ταῖς παρακλήσεσιν, ἐλέησον ἡμᾶς, **Κυριε** τοῦ ἐλέους.

Εἰς τὴν ζ'. ἡμέρην, τὸ Μαρτυρικόν.

Α θλητικαὶ ἐστάσεις ἐπὶ τῷ σκάμματι, τυραννικοὶ αἰκιτισμοὶ ἐπὶ τοῖς Μαρτύροις· καὶ ἴσταντο χοροὶ τῶν Ἀσμιμάτων, βραβεία κατέχοντες τῆς νίκης· ἐξίστασαν τυραννοὺς, καὶ βασιλεῖς οἱ σοφοὶ, καθεῖλον τὸν Βελίαρ ὁμολογία Χριστοῦ ὁ ἐνισχυτὰς αὐτοῦς, **Κυριε** δόξα σοι.

Τῆ ἡμέτερη πρωὶ, εἰς τὸν Ὁρθρον. Μετὰ τὴν α'. Στιχολ. Καθίσμα. Ἀποστολικὰ.

Ἦχος πλ. β'.

Ο ἴς ἐν μέσῳ τῶν Μαθητῶν σου παρεγένου Σωτῆρ, τὴν εἰρήνην δίδους αὐτοῖς, ἔλθε ἡ μεθ' ἡμῶν, καὶ σώσον ἡμᾶς.

Στιχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν.

Ο ἰ Μαθηταὶ σου Ἰησοῦ, ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς στελλόμενοι, τὰ ἔθνη εὐσθῆθῶς, ὡς ἰχθύας ζυγησαντες, προσηγάγον τῇ σὲ ἀγαθότητι **Κυριε**· καὶ δι' αὐτῶν βουμένσοι φιλάδρωπε· τῆ λαῶ σου παράσχου, τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα, καὶ ἡν, Οσιτοκίον.

Α γίας τοῦ κόσμου ἀγαθῆ. Ἁγία Δέσποινα Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Μητὲρ, ὡς τὸν ἀπάντων Ποιητὴν, ἀπορρητῶς τεκούσα, ἰκέτευε σὺν Ἀποστόλοις ἱερεῖς, ἐκαστοτὲ τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ, παθῶν ἡμᾶς λυτρωσασθαι, καὶ ἀφαισὶ ἡμῖν δοῦναι ἀμαρτημάτων.

Εἰς τὴν ζ'. ἡμέρην, τὸ Μαρτυρικόν.

Τ ῶν Ἀθλοφόρων σου ἡ μεμνη **Κυριε**, ἀνεδείχθη ὡς Παράδεισος ὁ ἐν Ἐδέμ· ἐν αὐτῇ γὰρ ἀγαλλεται πᾶσα ἡ κτίσις. Διὸ παράσχου ἡμῖν, τῇ αὐτῶν παρακλήσει, εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Τῆ Παρασκευῆ πρωὶ, εἰς τὸν Ὁρθρον. Μετὰ τὴν α'. Στιχολ. Καθίσμα. Στιμωθεοτοκίον.

Ἦχος πλ. β'.

Μ ῶνον ἐπάγη τὸ ξύλον Χριστέ τοῦ Σταυροῦ σου, τὰ θεμέλια ἐσαλεύθη τοῦ θανάτου **Κυριε**· ὃν γὰρ κατέτιε πόδη ὁ ἁδης, ἀπέλυτε πρῶτον· ἐδείξας ἡμῖν τὸ σωτηριῶν σου Ἄγιε, καὶ δοξολογοῦμέν σε **Υἱέ Θεοῦ**· Ἐλέησον ἡμᾶς.

Στιχ. Ὑψώτε **Κυριον** τὸν Θεόν ἡμῶν.

Κ υριε κατέκριναν σε Ἰουδαῖοι, θανάτῳ τὴν ζωὴν τῶν ἀπάντων· οἱ τῆν ἐρωθρῶν ῥάβδῳ πεζεύσαντες, σταυρῷ σε προσήλωσαν· καὶ οἱ ἐκ πέτρων μέλι θάλασσαιτες, χολῆν σοὶ προσπέγκαν· ἀλλ' ἐκὼν ὑπέμεινας, ἵνα ἡμᾶς ἐλευθερώσῃς τῆς δουλείας τοῦ ἰχθύου, **Χριστέ** ὁ Θεός· ἡμῶν δόξα σοι.

Δόξα, καὶ ἡν, Στιμωθεοτοκίον.

Θ ῶτοκε Παρθένε, ἰκέτευε τὸν **Υἱόν** σου, τὸν ἐκουσίως προπαγέρτα ἐν σταυρῷ, καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, **Χριστὸν** τὸν Θεόν ἡμῶν, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὴν ζ'. ἡμέρην, τὸ Μαρτυρικόν.

Τ οὺς ἐν σταδίῳ τῶν Χριστῶν κρούξαντες, καὶ τῶν αἰετῶν ἀπειλὰς μὴ πτήξαντας, ἐθαυμαστώσῃς ὁ **Κυριε**· καθεῖλον γὰρ ἀθλητικῆ καρτερίᾳ, τὰ θράση τῶν παρανομῶν· ἔλαβον παρὰ Χριστοῦ ἐπαξίως τὴν χάριν τῶν ἱαμάτων, ἀπαύστως δεσμῶροι, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τῆ Παρασκευῆ, Ἐσπερίαις.

*Εἰς τὸ **Κυριε** ἐκεκραξά, Στιχηρ. Μαρτυρικὰ.*

Ἦχος πλ. β'.

Ο ἰ Μάρτυρες σου **Κυριε**, οὐκ ἤρσαντό σε, οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἐπιτολῶν σου· ταῖς αὐτῶν πρετβείαις ἐλέησον ἡμᾶς.

Ο ἰ μαρτυρησαντες διὰ σὲ **Χριστέ**, πολλὰς βασάνους ὑπέμειναν· περβείαις **Κυριε**, καὶ εὐχαῖς αὐτῶν, πάντως ἡμᾶς διαφύλαξον.

Ο ἰ ἀθλοφόροι Μάρτυρες, καὶ οὐρανοπολίτι, ἐπὶ γῆς ἀθλῶσαντες, πολλὰς βασάνους ὑπέμεινας, καὶ τέλειον ἀπέλαβον τὸν στέφανον ἐν οὐρανοῖς, ἵνα πρεβευσωσιν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

טרופאריון ראשון

**היום נקרעת פרוכת – המקדש כהוכחה לפושעים, והחמה מסתירה אורה
בראותה את האדון הצלוב**

טרופאריון שישי

פצוע על הצלב, כך קראת, אדון: בשל איזה מעשה רוצים אתם לרצחני, יהודים?
האם מפני שרפאתי את המשותקים שבכם? האם מפני שהקמתי את מתיכם כמתוך
שינה, רפאתי את זבות הדם, ריחמתי על הכנענית? בשל איזה מעשה רוצים אתם
לרצחני, יהודים? אבל התבוננו, פושעים בזה אשר אשר שספתם, במשיח.

טרופאריון שביעי

כך אומר האדון ליהודים: עמי מה עשיתי לך ומה הלאתיך? פקחתי את עיני
עוורריך, טיהרתי מצורעריך, הקמתי מרותקים אלי ערש. עמי, במה הצקתריך, ובמה
גמלתני? תחת המן – מררה, תחת המים חומץ, תחת אהבתי סמרתני אל הצלב. לא
אשמור עליך עוד. אקרא אלי את הגויים והם יפארוני עם האב ורוח הקודש, ואני
אעניק להם את חיי – הנצח.

טרופאריון שמיני

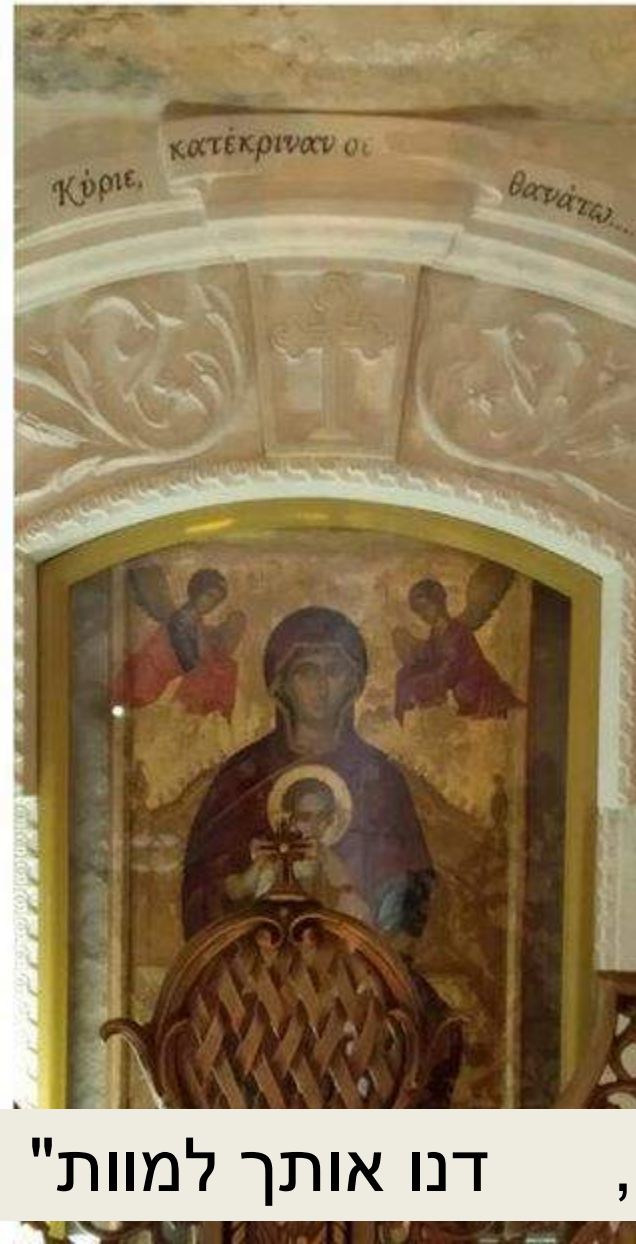
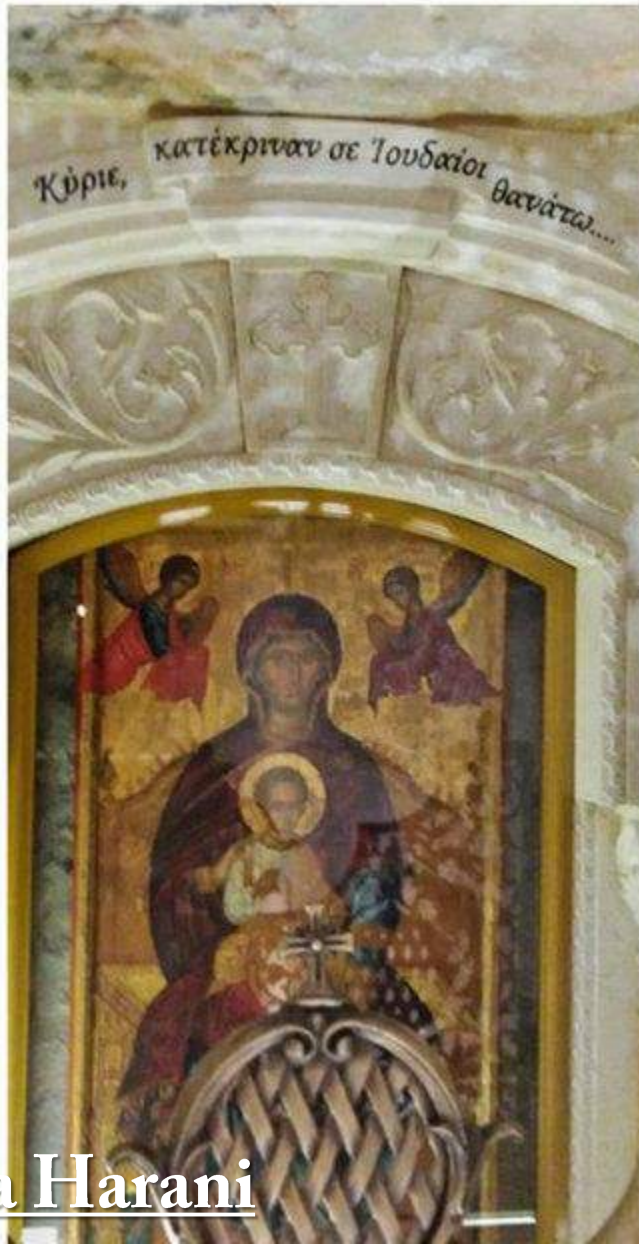
בואו העמים נושאי המשיח, ונראה מה זמם יהודה הבוגד עם הכוהנים החוטאים נגד מושיענו. היום דנו למוות את הדיבור שאין הוא בן-מוות, ובהסגירם אותו לידי פילאטוס צלבוהו כאן, על הגולגותא. וכאשר סבל זאת קרא מושיענו בקול ואמר: סלח להם, אבא, על החטא הזה, למען ידעו הגויים על תחייתי מהמתים.

טרופאריון תשיעי

מחוקקי ישראל, יהודים ופרושים, מקהלת האפוסטולים קוראת אליכם בקול: ראו את המקדש שאתם הרסתם. ראו את הטלה שאתם צלבתם ולקבר הסגרתם, אולם בעצמתו שלו שב לתחייה. אל תטעו יהודים, הוא – הוא אשר הצילכם מהים, אשר כלכלכם במדבר. הוא החיים, האור ושלום היקום. מעתה ואילך קורא אני את הגויים והם יפארו אותי ואת האב ורוח הקודש.

Κύριε, κατέκριναν σε

θάνατω

יסכה הרני, השתלמות מורי דרך 2019

השינוי בתפילת יום שישי הטוב במסורת הרומית - קתולית

תפילה על היהודים : גרסת פאולוס השישי משנת 1970	תפילה על הפיכת ליבם של היהודים : הגרסה המסורתית
הבה נתפלל גם על העם היהודי, שאליו דיבר האדון אלוהינו בראשונה, שימשיך להתחזק באהבת שמו ובשמירת אמונים לבריתו.	הבה נתפלל גם על היהודים הבוגדנים. שהאל הכל יכול יסיר את המעטה מעל ליבם, כדי שיכירו גם הם באדוננו ישוע המשיח.

"דמו של ישוע אינו קורא לנקמה או עונש... דמו של
ישוע לא נשפך נגד איש, הוא נשפך בעבור הרבים.
הקריאה לאור האמונה מראה שמילים אלו אינן קללה,
אלא דווקא גאולה וישועה". בנדיקטוס XVI

אובראמרגאוו 2020

אובראמרגאוו

Oberammergau Museum
Passionsspielhaus

outdoor
freizeitm

ATM
Cash

אובראמרגאוו

